

मुंबई, मंगळवार, दि.२२ फेब्रुवारी, २०१६

वाळू उत्खनन: वेळापत्रक निश्चित

पर्यावरण अनुमती आता जिल्हास्तरावर मिळणार

- महसूलमंत्री एकनाथराव खडसे

मुंबई , दि.२३ फेब्रुवारी- वाळूसह गौण खनिजाच्या उत्खननासाठी (पाच) ५ हेक्टर पेक्षा कमी क्षेत्राकरीता यापुढे पर्यावरण अनुमती घेण्यासंबंधीचे प्रस्तावमंजूर करण्यासाठी जिल्हास्तरीय तज्ञ मूल्यांकन समिती व जिल्हास्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण स्थापन करण्यात आले आहे. यामुळे वाळू उत्खननासाठी पर्यावरण अनुमतीचे प्रस्ताव जिल्हा पातळीवरच तपासले जाणार असून त्यासाठी राज्यस्तरावर अर्थात मंत्रालयामध्ये येण्याची गरज उरलेली नाही. तसेच वाळू उत्खननासंबंधी वेळापत्रक ठरविण्यात आले आहे. त्यानुसार दरवर्षी ऑगस्ट अखेरपर्यंत जिल्हास्तरीय समितीकडून पर्यावरण अनुमती प्राप्त झाल्यावर सप्टेंबर अखेरपर्यंत वाळू लिलावाची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येईल व १ ऑक्टोबर रोजी यशस्वी बोलीदारास वाळू गटाचा ताबा देण्यात येईल. वाळू लिलावाचा कालावधी यापुढे एक वर्षासाठी राहिल, अशी माहिती आज महसूलमंत्री एकनाथराव खडसे यांनी मंत्रालयात वार्ताहरांशी बोलताना दिली.

खडसे पुढे म्हणाले की , गौण खनिज अर्थात माती , दगड इत्यादीच्या उत्खननास पर्यावरणाची अनुमती घेण्यापासून कुंभार समाजास मातीची भांडी , दिवे, खेळणी इत्यादींसाठी सूट देण्यात आली आहे. त्याचबरोबर शेतामध्ये पुरामुळे तयार झालेले वाळूचे ढिग काढून टाकणे , ग्रामपंचायतीच्या तसेच गावातील सामाजिक कामासाठी वाळू उत्खनन करणे , गावातील तलावातून गाळ काढणे , मनरेगा व रोहयो अंतर्गत बंधारे बांधणे; गावातील रस्ते, तलाव व शासकीय योजना इत्यादी कामासाठी उत्खनन करणे ; पूर परिस्थिती उदभवू नये यासाठी बंधारे , धरण, नदया, तलाव यामधून जिल्हाधिकाऱ्यांच्या आदेशानुसार गाळ काढणे , सिंचन व पिण्याच्या पाण्याकरीता विहिर खोदणे , घरासाठी पाया खोदणे इत्यादीसाठी पर्यावरण अनुमती घेण्यापासून सूट देण्यात आली आहे, असेही खडसे यांनी सांगितले.

अनेक वेळा वाळू काढण्याचा लिलाव जाहीर होऊनही वाळूची ठिकाणे विकत घेतली जात नाहीत. अशा ठिकाणची वाळू शासकीय दरापेक्षा २५ % कमी भावाने शासकीय बांधकामासाठी विकली जाईल. एखाद्या व्यक्तीला घर बांधावयाचे असल्यास आणि त्या व्यक्तीच्या घराजवळच लिलावात विकला न गेलेला वाळू घाट असेल तर अशा व्यक्तीलाही (स्वतः बांधकाम करणार असल्यास) सवलतीच्या दरात त्या ठिकाणची वाळू देण्याचा शासनाचा विचार आहे. मात्र सिमेंट , पोल , पाईप व इतर वस्तूंची निर्मिती करणाऱ्यांना सवलत मिळणार नाही, असेही खडसे यांनी यावेळी स्पष्ट केले.

एका प्रश्नाला उत्तर देताना खडसे म्हणाले की , वाळू, दगड व गौण खनिजापासून राज्य शासनाला सुमारे २,२०० कोटी रुपये स्वामित्व धन अर्थात रॉयल्टी म्हणून मिळेल , अशी अपेक्षा आहे. लिलावाने द्यावयाचे ५ हेक्टरपेक्षा कमी क्षेत्राचे वाळूचे घाट राज्याच्या बहुतांश जिल्ह्यात ५० % पेक्षा कमी आहेत. जिल्हास्तरीय समितीने पर्यावरण अनुमती संदर्भात दिलेला निर्णय आवेदनकर्त्यास मान्य नसल्यास त्याला अपील करता येऊ शकेल, असे खडसे शेवटी म्हणाले.
